

10.2.2011

Oikeusministeriö
PL 25 (Eteläesplanadi 10)
00023 VALTIONEUVOSTO

Oikeusministeriö

21.02.2011

12 / 41 / 2607

4029 §
LAUSUNTO OIKEUSMINISTERIÖLLE TEHTÄVIEN JAOSTA HALLIN-
TOTUOMIOISTUINTEN KESKEN

Khs 2010-2255

Kaupunginjohtaja päätti antaa oikeusministeriölle hallintokeskuksen oikeuspalvelujen lausunnon (28.1.2011) mukaisen lausunnon.

Mietinnössä on selvitetty alueellisten hallinto-oikeuksien ja korkeimman hallinto-oikeuden tehtäviä sekä hallinto-oikeuksien välistä tehtävien jaka-
koa. Oikeusturvan takeita on tarkasteltu hallintoasian elinkaaren eri
vaiheissa tavoitteena, että muutoksenhakujärjestelmä hallintoasioissa
on mahdollisimman selkeä ja johdonmukainen. Tavoitteena on ollut, et-
tä hallinto-oikeuksia kehitetään mahdollisimman tasavahvoina yleisinä
ensi asteen muutoksenhakutuomioistuimina. Korkeimman hallinto-
oikeuden tulisi puolestaan voida nykyistä enemmän keskittyä siihen,
mitä oikeusturva edellyttää ylimmältä oikeusasteelta.

Oikeussuoja asian käsittelyn eri vaiheissa

Mietinnössä esitettynä tavoitteena on, että muutoksenhakujärjestelmä
hallintoasioissa on mahdollisimman selkeä ja johdonmukainen. Tämän
vuoksi on tärkeää, ettei muutoksenhakujärjestelmässä ole eri asiaryh-
mien kesken muita kuin oikeussuojan tarpeeseen perustuvia eroavuuk-
sia. Asianosaisen oikeussuojan tosiasiallisen toteutumisen kannalta on
tärkeää, että lainmukainen ja tosiasioita vastaava päätös saadaan
mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Tavoitetta voidaan pitää myös Helsingin kaupungin kannalta kannatet-
tavana. Nyt meneillään olevan hallintolainkäyttöä koskevan uudistus-
työn tulokset tulevat olemaan käytettävissä myös lähivuosien aikana
etenevässä kuntalain uudistustyössä. Mahdollisimman selkeä ja joh-
donmukainen hallinnon yleinen muutoksenhakujärjestelmä antaa edel-
lytykset kuntalain erityisen muutoksenhakujärjestelmän käyttöalan ja

10.2.2011

toimivuuden arvioinnille ja siinä tarvittavien uudistusten ja rajausten tarkoituksenmukaiselle toteuttamiselle.

Oikaisuvaatimus

Mietinnössä todetaan, että oikaisuvaatimusta koskevien menettelysäännösten kehittäminen ja oikaisuvaatimuksen käyttöalan laajeneminen vahvistaa hallintoviranomaisten roolia oikeusturvan antamisessa.

Havaintoa voidaan pitää oikeaan osuneena. Oikaisuvaatimusmenettely on varsinaista muutoksenhakua olennaisesti kevyempi tapa saattaa ratkaisu uuden harkinnan kohteeksi. Menettely on kunnallisessa päätöksenteossa tuttu. Kuntalain mukainen oikaisuvaatimus on käyttökelpoinen tapa niin päätöksen tarkoituksenmukaisuuden uudelleen arviointiin kuin sen laillisuudenkin ensi vaiheen uudelleenarviointiin. Samalla päätöksentekotasoa voidaan mahdollisuuksien mukaan pitää mahdollisimman lähellä hallinnon asiakasta ilman, että tämän välttämättä tarvitsisi kääntyä tuomioistuimen puoleen yksinkertaisenkin korjauksen aikaan saamiseksi. On kuitenkin huomattava, että vaikka oikaisuvaatimuksella onkin perusteltu paikkansa hallinnon oikeussuojajärjestelmän kokonaisuudessa, sen käyttöalaa olisi yksittäistapauksissa aiheutta myös rajoittaa. Näin on esimerkiksi kunnallisten hankintayksiköiden päätöksiä koskevassa muutoksenhaussa, jossa kuntalain mukainen oikaisuvaatimus jäi edelleen sovellettavaksi eräiden edellytysten täyttyessä, vaikka hankinta-asioiden tavanomaisena muutoksenhakumenettelynä onkin viimeisimmän lainmuutoksen jälkeen pidettävä hankintalainsäädännön mukaista hankintaoikaisua ja mahdollista muutoksenhakua markkinaoikeuteen.

Korkein hallinto-oikeus ensimmäisenä muutoksenhakuasteena

Mietinnössä tehty ehdotus ministeriöiden hallintopäätösten muutoksenhakutiestä ei liity Helsingin kaupungin toimialaan.

Muutoin Helsingin kaupungin ja erityisesti sosiaaliviraston toimialan kannalta on pidettävä kannatettavana sitä mietinnössä tehtyä ehdotusta, että lastensuojelulain toimivuuden arvioinnissa tulisi yksilön oikeusturvaan liittyvien seikkojen lisäksi kiinnittää huomiota muutoksenhakujärjestelmän kannalta siihen, mikä merkitys on sillä, että korkein hallinto-oikeus jää ensimmäiseksi ja ainoaksi muutoksenhakuasteeksi. Kyseessä on kuitenkin sellainen merkittävä sosiaalioikeudellinen arviointitehtävä, ettei sitä ole välttämättä perusteltua tehdä osana yleistä

10.2.2011

hallintolainkäytön alaan liittyvää uudistustyötä, vaan (kiireellisenä) omana hankkeenaan.

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Mietinnössä esitettyjä huomioita kevennettyjen kokoonpanojen käyttämisestä alueellisissa hallinto-oikeuksissa tai valitusasioiden ohjautumisesta eri hallinto-oikeuksiin voidaan pitää yleisesti kannatettavina, vaikka niillä ei olekaan olennaista merkitystä Helsingin kaupungin kannalta.

Kunnan viranomaisen kannalta merkittävänä yksittäisenä ehdotuksena voidaan pitää sitä, että kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ratkaisutoimivaltaan kuuluvat asiat hajautettaisiin kaikkiin hallinto-oikeuksiin. Myös tätä ehdotusta voidaan pitää kannatettavana, ottaen kuitenkin huomioon jo mietinnössä todettu kysymys sen selvittämisestä, millä tavoin erityisasiantuntemus turvataan niiden käsittelyssä. Samalla olisi pidettävä huolta siitä, että hajauttamisen jälkeenkin toimivaltaisilla hallinto-oikeuksilla on riittävät voimavarat sen varmistamiseksi, etteivät tällaisten asioiden käsittelyajat hajauttamisen johdosta pitene.

Valituslupajärjestelmän kehittäminen

Mietinnössä todetaan, että korkeimman hallinto-oikeuden tulisi voida nykyistä enemmän keskittyä siihen, mitä oikeusturva edellyttää ylimältä oikeusasteelta. Tässä tarkoituksessa mietinnössä ehdotetaan, että valituslupajärjestelmää tulisi kehittää elinkaarimallin pohjalta nykyistä yhtenäisemmäksi ja johdonmukaisemmaksi niin, että valitusmahdollisuus määräytyy perustellun oikeussuojan tarpeen pohjalta kaikissa asiaryhmissä. Valituslupa tulisi vaatia asiaryhmissä, joissa ylintä oikeusastetta edeltäviä oikeussuojakeinoja voidaan pitää riittävinä, ottaen huomioon erityisesti asian laatu sekä oikeussuojakeinot asian elinkaaren aikaisemmissa vaiheissa. Mietinnössä ehdotetaan samalla joitakin asiaryhmiä, joihin valituslupajärjestelmä tulisi laajentaa mahdollisimman pian. Helsingin kaupungin kannalta merkittävimpiä tällaisia asiaryhmiä ovat ajoneuvojen siirtomaksut, valtion perintöasiat, järjestyslakia koskevat asiat, koulukuljetusasiat, asunto- ja asuntotuotantoasiat, kotikunta-asiat ja eläinsuojeluasiat.

Mietinnössä esitetyt huomiot ja ehdotukset ovat Helsingin kaupungin kannalta kannatettavia.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI hallintokeskus@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	800012-62637	0201256-6 Alv.nro FI02012566

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI hallintokeskus@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	800012-62637	0201256-6 Alv.nro FI02012566